

STRESZCZENIE POPULARNONAUKOWE

Ból jest normalnym, fizjologicznym doświadczeniem każdego człowieka. Pełni on szereg cennych funkcji – kieruje naszą uwagę w stronę zagrożeń, pozwala stwierdzić, że coś jest nie tak z naszym organizmem, umożliwia gojenie się ran. Jednak silny i długotrwały ból powoduje cierpienie – nieprzyjemne doznanie pogorszające znacznie jakość i satysfakcję z życia. Naukowcy nieustannie poszukują coraz to nowych metod leczenia bólu, często wychodząc poza zwyczajowe środki farmakologiczne.

Jednym z ciekawszych mechanizmów oddziaływania przeciwbólowego jest zjawisko tzw. muzycznej analgezji. Polega ono na zmniejszonym odczuwaniu bólu w czasie słuchania muzyki. Badania naukowe podejmowane w celu określenia siły oddziaływania muzycznej analgezji i wyjaśnienia przyczyn istnienia tego zjawiska ujawniają sprzeczne wyniki. Niektóre z badań wskazują na bardzo istotny spadek doznań bólowych w czasie słuchania muzyki, zarówno w warunkach szpitalnych (po operacjach, w nowotworach, w bólu przewlekłym), jak i laboratoryjnych (eksperymenty polegające na sztucznym wywołaniu niewielkich doznań bólowych w czasie słuchania muzyki). Inne badania pokazują brak istotnego wpływu muzyki na odczuwanie bólu, lub wpływ ten okazuje się porównywalny z innymi oddziaływaniami (słuchaniem szumów, odgłosów natury, rozwiązywaniem zadań matematycznych).

Jedną z przyczyn tego typu różnic może być problem ze znalezieniem odpowiednich bodźców muzycznych. Ludzie inaczej reagują na różne rodzaje muzyki – jednym dany utwór wyda się przyjemny, łagodny i wprawi ich w dobry nastrój, innym wprost przeciwnie. Celem niniejszego projektu jest zbadanie wpływu, jaki na zjawisko muzycznej analgezji mają preferencje muzyczne – indywidualne gusta poszczególnych ludzi. Na bazie literatury psychologicznej jesteśmy w stanie postawić hipotezę, że muzyka zgodna z preferencjami będzie silniej oddziaływać przeciwbólowo niż muzyka z nimi niezgodna.

Aby sprawdzić doświadczalnie powyższą hipotezę, przeprowadzone zostaną badania eksperymentalne, w których u zdrowych ochotników wywoływany będzie niewielki ból podczas słuchania różnych rodzajów muzyki. Zadaniem osób badanych będzie oszacowanie odczuwanego bólu, oraz tego jak bardzo podoba im się muzyka, którą słyszą. Bodźce muzyczne zostaną specjalnie dobrane tak, aby obejmować bardzo szerokie spektrum różnych gatunków i stylów, powodujących różne doznania i skojarzenia emocjonalne.

Wyniki tego projektu badawczego mogą istotnie przyczynić się do powiększenia naszej wiedzy odnośnie mechanizmów działania zjawiska muzycznej analgezji. Pozwolą też bardziej precyzyjnie przewidywać, jak wielkie będzie działanie przeciwbólowe danego utworu u konkretnej osoby. W dalszej perspektywie dzięki uzyskanym wynikom mogą powstać skuteczniejsze metody niefarmakologicznego, uzupełniającego leczenia bólu. Metody te są bezpieczne, tanie w stosowaniu i mogą istotnie poprawić jakość życia pacjentów cierpiących na różne rodzaje bólu.